

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 128/09-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., vo veciach namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra vo veciach: 1 - 2354, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., ktoré sú označené v záhlaví tohto uznesenia pod poradovým číslom 1 až 2354, s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 393/08.

2. Sťažnosť obchodnej spoločnosti L., a. s., vedenú pod sp. zn. Rvp 393/08 o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 6. februára 2008 doručené a neskôr doplnené (upresňujúce) sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., B.

(ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej aj „okresný súd“) vo veciach, ktoré sú identifikované v záhlaví tohto uznesenia pod poradovým číslom 1 až 2354 (ďalej aj „napadnuté konania“).

1. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka podala okresnému súdu 31. marca 2006 (...) návrhy na vydanie platobných rozkazov, ktorými sa domáhala zaplatenia „*finančných pohľadávok s príslušenstvom*“ proti rôznym odporcom (fyzickým osobám a právnickým osobám). Návrhy na vydanie platobných rozkazov boli podané podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) elektronickou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona.

Z obsahu sťažností ďalej najmä vyplýva: «(...) *Okresný súd Nitra si podaný návrh ponechal. Doposiaľ však nezaslal sťažovateľovi potvrdenie o prijatí podania vyhotovené v intenciách ust. § 139 ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. (o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy, ďalej len Spravovací poriadok), z ktorého by bolo možné zistiť identitu sudcu, senátu alebo súdneho úradníka, ktorému bola vec pridelená na konanie a rozhodnutie a pridelenú spisovú značku. Sťažovateľovi preto neostáva nič iné ako identifikovať konanie iba podľa jeho účastníkov a predmetu sporu.*

Porušovateľ podľa informácií sťažovateľa doposiaľ nevykonal vo veci žiadny procesný úkon a to napriek tomu, že od podania návrhu uplynulo viac ako jeden a pol roka. Sťažovateľovo tvrdenie o absolútnej nečinnosti porušovateľa obstojí aj preto, že prvotným úkonom, ktorý súd z dôvodu hospodárnosti po podaní návrhu spravidla vykoná je výzva na zaplatenie súdneho poplatku v stanovenej výške na určený účet súdu. Sťažovateľ do dňa spísania tejto sťažnosti nebol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku. Podaným návrhom sťažovateľ požiadal súd o vydanie platobného rozkazu v zmysle ust. § 172 zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok, ďalej len OSP), pretože v návrhu uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúce z odôvodnených skutočností. Podľa ust.

§ 10 ods. 1 veta tretia zákona č. 71/1992 Zb. (o súdnych poplatkoch) prvostupňový súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace. Je preto zrejmé, že pokiaľ súd bude postupovať podľa zákona, nevydá platobný rozkaz skôr, ako vyzve sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Okresný súd jednoduchý úkon spočívajúci vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku nevykonal ani po roku a pol od podania návrhu, hoci je to procesná podmienka, ktorej nedostatok sa musí odstrániť z úradnej moci (§ 103 OSP). Splnenie poplatkovej povinnosti ako vecnej procesnej podmienky pritom patrí medzi základné predpoklady prípustnosti konania pred súdom prvého stupňa. Keďže sťažovateľ realizoval svoje podanie elektronickými prostriedkami nebolo možné, aby zaplatil súdny poplatok spolu s podaním návrhu kolkovými známkami a jeho jedinou možnosťou je počkať na oznámenie platobných údajov okresným súdom.

Vzhľadom k časovo enormnej stagnácii konania sa sťažovateľ rozhodol využiť svoje právo a v zmysle ust. § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. (o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) podal dňa 9. 1. 2008 osobne do podateľne súdu sťažnosť na postup súdu smerujúcu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V sťažnosti požiadal predsedu súdu o vykonanie efektívneho riadiaceho zásahu, ktorý by odstránil zbytočné prieťahy v konaní, a prispel k naplneniu ust. § 6 OSP prikazujúceho súdu postupovať v konaní v súčinnosti so všetkými jeho účastníkmi tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Kópiu sťažnosti na postup súdu prikladáme v prílohe. (Sťažnosť na postup súdu je z dôvodu hospodárnosti priložená bez rozsiahlej prílohy -identifikácie prípadov. Identifikácia však bola všeobecnému súdu podaná tak, ako to dokazuje prezenčná pečiatka súdu vyznačená na prvej strane sťažnosti. V prípade potreby sme pripravení identifikáciu predložiť dodatočne). Sťažovateľ doposiaľ nedostal na podanú sťažnosť žiadnu odpoveď. (...)

Sťažovateľ urobil podanie v súlade s ust. § 42 ods. 1 OSP elektronickými prostriedkami, formou elektronického dokumentu, podpísaného zaručeným elektronickým podpisom. Toto podanie spĺňa všetky formálne a materiálne podmienky stanovené zákonom. Ako také je urobené zákonom ustanoveným spôsob a je teda nutné, aby porušovateľ

o podanom návrhu konal v občianskom súdnom konaní podľa stanovených procesných predpisov. Návrh na začatie konania splňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti a preto má požiadavka na konanie bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. na konanie v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru plnú relevanciu (napr. rozhodnutie ÚS SR sp. zn.: I. ÚS 40/02). Občianske súdne konanie, ktoré podľa ust. § 82 ods. 1 OSP začalo doručením návrhu súdu musí mať ústavne zaručenú kvalitu vyjadrenú obsahom základných práv a slobôd sťažovateľa. Zvolený spôsob podania nemôže limitovať danú kvalitu. O povinnosti všeobecného súdu konať, vec bez zbytočných prieťahov prerokovať a meritórne rozhodnúť ústavný súd rozhodol v skutkovo zhodnom prípade nálezom zo dňa 20. 12. 2007, sp. zn.: III. ÚS 7/07. (...)

Tvrdíme, že postupom porušovateľa došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa systematicky zaradeného do katalógu práv na súdnu a inú právnu ochranu. Konkrétne, porušovateľ svojím postupom porušil a sústavne porušuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez zjavných príčin a najmä vzhľadom na charakter prejednávanej veci, svojou absolútnou nečinnosťou spôsobuje sťažovateľovi neprimerane veľké ťažkosti-obmedzuje jeho vlastnícke právo, pretože po dobu viac ako jeden a pol roka nie je schopný vyriešiť pretrvávajúci stav právnej neistoty.

Porušovateľ svojím postupom taktiež porušil a sústavne porušuje právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konanie súdu, k dnešnému dňu v trvaní viac ako jeden a pol roka, vo veci zaplattenia pohľadávky, keď procesná strana spolupracuje so súdom, v podanom návrhu označila všetky dôležité skutočnosti a podložila ich relevantnými dôkazmi, pričom doposiaľ nedošlo k rozhodnutiu, nemožno hodnotiť tak, že by garantovalo rozhodnutie o veci v primeranej lehote.

V prípade zásahu do základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky poukazujeme na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorých bol vyslovený jednoznačný názor, že bezdôvodná nečinnosť všeobecného súdu v trvaní viac ako jeden a pol roka predstavuje porušenie základného práva účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, konkrétne: „nález ÚS SR“ (...)

I. ÚS 102/04(...), III. ÚS 62/03(...), I. ÚS 115/06(...), III. ÚS 203/06-25(...), I. ÚS 1/07, II. ÚS 254/06, II. ÚS 87/05, II. ÚS 2/01, II. ÚS 80/05. (...)

Tvrdíme, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, okresný súd prejednávava spor o zaplatenie relatívne nízkej peňažnej pohľadávky, ktorý nevykazuje znaky právnej a faktickej zložitosti. Sťažovateľ navrhol riešenie sporu v skrátrenom konaní formou vydania platobného rozkazu. Zhromaždený dôkazný materiál, ako aj doterajšia rozhodovacia činnosť súdu by mali byť predpokladmi rýchleho ukončenia konania. Správanie sťažovateľa v priebehu doterajšieho konania nemohlo v žiadnom prípade spôsobiť prieťahy. Naopak jeho aktívna súčinnosť podporuje skoré ukončenie konania. Posúdenie tretieho kritéria je spojené s vykonaním dokazovania v priebehu konania o ústavnej sťažnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky s využitím všetkých relevantných materiálov, najmä súdneho spisu okresného súdu. (...)

Pre výraznú intenzitu zásahov do základných práv sťažovateľa, ako aj dĺžku ich trvania (tiež dĺžku trvania stavu právnej neistoty, beznádeje a nedôvery v spravodlivé vyriešenie veci), ako aj so zreteľom na fakt, že porušenie základných práv nemožno napraviť obnovením stavu pred ich porušením, pričom okresný súd nepostupoval a stále nepostupuje v občianskom súdnom konaní podľa ust. § 6 a príp. § 100 ods. 1 OSP tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, žiada sťažovateľ, aby mu bolo rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky priznané finančne zadosťučinenie vo výške 20.000,- Sk. Poukazujeme aj na skutočnosť, že viac ako jeden a pol ročné obdobie, počas ktorého prebieha občianske súdne konanie znamená pre sťažovateľa výrazné obmedzenie jeho vlastníckych práv.

Tvrdíme, že výška požadovaného finančného zadosťučinenia je primeraná a spravodlivá. Vychádza z doktríny prijatej ústavným súdom, podľa ktorej, pokiaľ ide o zbytočné prieťahy v súdnom konaní je spravodlivé, ak sa na každý rok poznačený prieťahmi vzťahuje satisfakcia vo výške 20.000,- Sk. Ohľadom primeranosti požadovanej výšky finančného zadosťučinenia poukazujeme na doterajšie rozhodnutia ústavného súdu vo veci porušovania práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov súdmi v civilnom konaní, konkrétne: (...) nález ústavného súdu(...) III. ÚS 203/06-25(...) III. ÚS 235/04-3(...) III. ÚS 347/05(...) III. ÚS 142/06-28(...) III. ÚS 118/06-40(...) III. ÚS 110/04-55(...)

III. ÚS 125/04-44(...) III. ÚS 229/04-52(...) III. ÚS 21/05-30(...) III. ÚS 190/05-36(...)
III. ÚS 301/05-38(...) III. ÚS 82/03-25(...).

Márne plynutie času spôsobilo, že ani pozitívne rozhodnutie ústavného súdu nebude môcť kompenzovať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Napĺňa sa tak jedno zo základných kritérií rozhodovania o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, o ktorom ústavný súd uviedol cit.: „Podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nieje už možné napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu.“ (I. ÚS 15/02, s. 575). Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, je priznanie primeraného finančného zadosťučinenia legitímne (napr. III. ÚS 203/06-25 a iné).

(...) Sťažovateľ podáva sťažnosť ústavnému súdu po tom, čo v občianskom súdnom konaní využil všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy. Tieto však nevedli k odstráneniu prieťahov a stagnácie konania. Doterajšia nečinnosť a neefektívna činnosť štátneho orgánu spôsobila sťažovateľovi ničím neodôvodniteľné problémy v jeho podnikateľskej činnosti a vytvorila v sfére jeho vlastníckych práv stav dlhotrvajúcej neistoty. Okrem toho, žiadne prostriedky nápravy nemôžu konvalidovať časový aspekt konania. Viac ako jeden a pol roka nie je primeranou lehotou na prejedanie jednoduchej civilnej veci. Právny prostriedok nápravy upravený ust. § 62 a nasl. zákona č.757/2004 Z. z. (o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov) vzhľadom na celkovú dĺžku konania nemôže zaručiť potrebnú účinnosť.»

2. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka po upresnení niektorých sťažností navrhla, aby ústavný súd prijal sťažnosti na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„a) Základné právo spoločnosti L., a. s., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Nitra v napadnutých konaniach porušené bolo.

b) Okresnému súdu Nitra prikazuje, aby v napadnutých konaniach konal bez zbytočných prieťahov.

c) Spoločnosti L., a. s., priznáva v každom napadnutom konaní finančné zadostučinenie v sume po 20 000 Sk, teda 663,88 € (t.j. spolu v sume 1562773,50 €), ktoré jej je Okresný súd Nitra povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

d) Okresný súd Stará Lubovňa je povinný uhradiť spoločnosti L., a. s., trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu JUDr. J. F. č.:..., a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

3. Na základe informácií poskytnutých k predbežnému prerokovaniu predmetných sťažností predseda okresného súdu 12. septembra 2008 oznámil, že:

„Návrhy v elektronickej forme doručila sťažovateľka okresnému súdu 31. 3. 2006.

Okresný súd obdržal 4. 4. 2006 stanovisko ministerstva spravodlivosti k postupu pri prijímaní elektronických podaní z 3. 4. 2006.

Okresný súd vrátil podania sťažovateľke 6. 4. 2006 s tým, že ich môže podať v písomnej forme, telegraficky, alebo telefaxom. Sťažovateľka reagovala stanoviskom z 26. 4. 2006 doručeným 2. 5. 2006.

Predseda okresného súdu požiadal listom z 9. 5. 2006 opäť o usmernenie pri prijímaní elektronických podaní.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu návrhy v elektronickej forme 26. 7. 2006.

Okresný súd vrátil podania sťažovateľke listom z 11. 8. 2006 s tým, že ich môže podať v písomnej forme, telegraficky, alebo telefaxom.

Sťažovateľka doručila 19. 10. 2006 okresnému súdu DVD nosiče, na ktorom mali byť elektronické návrhy vrátené okresným súdom 6. 4. 2006 (podania doručené prvýkrát 31. 3. 2006). Okresný súd si tieto návrhy ponechal.

Okresný súd inicioval 1. 12. 2006 prostredníctvom podpredsedu Krajského súdu Nitra rokovanie s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky o prijímaní elektronických podaní.

Sťažovateľka podala 7. 1. 2008 sťažnosť predsedovi okresného súdu na prieťahy v konaní.“

Podľa predsedu okresného súdu : „...*V rámci vybavovania tejto sťažnosti bolo od riaditeľky odboru informatiky KS Nitra Ing. Cínovej zistené, že elektronické podania už je možné prijímať, o čom údajne mali byť informovaní predsedovia KS ešte začiatkom roka 2007 ... lustráciou v denníku Spr a dopytom na KS Nitra zistené, že Okresný súd v Nitre nebol zo strany MS SR, ani KS Nitra informovaný o tom, že bol nainštalovaný príslušný program a je už možné prijímať elektronické podania... 21. 1. 2008-z KS Nitra vyžiadaná zápisnica z porady predsedov KS s ministrom spravodlivosti, konanej dňa 1. a 2. 2. 2007, na ktorej ministerstvo informovalo, že podateľne sú technicky pripravené na prijímanie elektronických podaní(...).*“

Okresný súd vo februári 2008 začal otvárať elektronické návrhy na DVD nosičoch doručených sťažovateľkou, zároveň riešil otázku overenia zaručených elektronických podpisov vzhľadom na časový odstup od podania návrhov (doba platnosti certifikátov k elektronickým podpisom–1 rok–medzitým uplynula).

V priebehu februára a marca 2008 okresný súd prijal a zaregistroval 1382 návrhov sťažovateľky, a pridelil ich sudcom na ďalší procesný postup.

Podľa predsedu okresného súdu: „... *súd samozrejme akceptoval dátum prvého podania DVD nosičov na súd t. j. 31. 3. 2006“.*

V priebehu mája 2008 mali byť sťažovateľke zasielané výzvy na odstránenie nedostatkov návrhov na začatie konania.

V priebehu júna 2008 mala sťažovateľka doručiť okresnému súdu odpovede na výzvy.

V priebehu septembra 2008 má okresný súd „...*v niektorých veciach odmietat podania, v ostatných vyzývať na zaplatenie súdnych poplatkov a zvažuje tiež vydanie rozhodnutí o prerušení konaní, nakoľko na OS Bratislava I prebieha spor o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok /sp. zn. 7 C 144/2006/“.* (...) V uvedenej súvislosti predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol : „... *Po prijatí návrhov a oboznámení sa s ich obsahom sudcovia zistili, že návrhy vykazujú viaceré procesné nedostatky (nesprávne*

uvedené mená a adresy odporcov, neúplné listinné doklady – bez dátumov a podpisov) a ani v jednej veci nie je zaplatený súdny poplatok. ... Výzvami v každej jednotlivéj veci žiadal o riadne označenie mena, priezviska a bydliska odporcu a doplnenie listinných dokladov. Na tieto výzvy, ktoré boli doručené navrhovateľovi v júni 2008 sme obdržali od navrhovateľa písomné stanovisko, avšak vytykané nedostatky neodstránil a listinné doklady v zmysle písomnej výzvy súdu nepredložil. ...“

II.

K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde je však možné v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností, ktoré sú označené v záhlaví tohto uznesenia pod poradovým číslom 1 až 2354, a vzhľadom na právne a skutkové súvislosti uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto

odmietne (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Nitra v konaniach, ktoré sú označené v záhlaví tohto uznesenia pod poradovým číslom 1 až 2354.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého

prípade najmä podľa týchto troch kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. II. ÚS 26/95). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 128/03 z 25. júna 2003 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu).

Z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú z obsahu sťažností, z informácií a dokladov poskytnutých k predbežnému prerokovaniu predmetných sťažností predsedníčkou okresného súdu a zo súvisiaceho spisu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 65/08 vyplýva, že postup okresného súdu v okolnostiach daných vecí a v danom štádiu napadnutých konaní nemožno kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prerokovanie veci v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka podala žalobné návrhy na okresnom súde elektronickou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom 31. marca 2006. Podpredsedníčka okresného súdu v ten istý deň informovala riaditeľku odboru informatiky Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“), od ktorej sa dozvedela, že nainštalovaný program v podateľni okresného súdu neumožňuje otvoriť dáta a overiť elektronický podpis, pričom o tejto skutočnosti bolo ihneď informované Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“). Podľa stanoviska ministerstva spravodlivosti z 3. apríla 2006, „*nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou*“. Vzhľadom na uvedené stanovisko okresný súd vrátil 2 ks DVD nosičov, teda podania sťažovateľke 6. apríla 2006 s tým, že ich môže podať v písomnej forme, telegraficky alebo telefaxom. Sťažovateľka reagovala na vrátenie podaní listom z 26. apríla 2006, v ktorom poukázala na to, že ak sa okresný súd v budúcnosti „*takýmto podaním odmietne z akýchkoľvek dôvodov zaoberať, budem to považovať za porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde*“. Predsedníčka okresného súdu listom z 9. mája 2006 opäť požiadala o usmernenie pri prijímaní elektronických podaní.

Sťažovateľka 26. júla 2006 opakovane doručila okresnému súdu žalobné návrhy v elektronickej podobe. Okresný súd 11. augusta 2006 znovu vrátil podania sťažovateľke s tým, že ich môže podať v písomnej forme, telegraficky alebo telefaxom. Dňa 19. októbra 2006 sťažovateľka vrátila okresnému súdu DVD nosiče, ktoré však obsahovali o 986 menej žalobných návrhov ako podaných ústavných sťažností. Okresný súd si tieto návrhy ponechal. Okresný súd 1. decembra 2006 inicioval prostredníctvom podpredsedu krajského súdu rokovanie s ministerstvom spravodlivosti o prijímaní elektronických podaní.

1. Medzičasom sťažovateľka podala 10. októbra 2006 ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Nitra vo veci neprijatia jej podania z 24. júla 2006 urobeného elektronicou formou a podpísaného zaručeným elektronicou podpisom. Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 65/08 zo 14. októbra 2008 vyslovil porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v súvislosti s neprijatím uvedených návrhov urobených elektronicou prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronicou podpisom a prikázal okresnému súdu v týchto veciach konať podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia ústavný súd okrem iného vyslovil:

„V súlade s týmto príkazom bude povinnosťou okresného súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, ktorý bol urobený zákonom ustanovenou formou, a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky tohto podania zostanú zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. (...)

V okolnostiach prípadu je preto nepochybné, že okresný súd bude povinný opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, a pritom musí zabezpečiť zachovanie jeho právnych účinkov ku dňu jeho podania, a to bez ohľadu na technické problémy, ktoré by mohli v tejto súvislosti vzniknúť.“ Citovaný právny názor je pre okresný súd záväzný (§ 56 zákona o ústavnom súde).

Sťažnosti na porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní proti okresnému súdu doručené ústavnému súdu 6. februára 2008 sa týkajú iba časti identických návrhov. Sťažovateľka namieta síce porušenie iného aspektu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ako tomu bolo v konaní vedenom na ústavnom súdu pod sp. zn. II. ÚS 65/08), avšak na základe tých istých podstatných skutkových a právnych okolností a vo vzťahu k tomu istému orgánu verejnej moci. Zachovaná je tiež iba sčasti identita namietaného zásahu do jej základných práv – nečinnosť okresného súdu v konaniach o návrhoch urobených formou elektronického podania, ktoré okresný súd odmietol prijať s poukazom na administratívno-technickú nespôsobilosť. Sťažovateľka však v tomto prípade zvyrazňuje druhý – časový aspekt namietaného zásahu do jej práv, domáhajúc sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia.

Namietaná nečinnosť okresného súdu v konaní v období od 24. júla 2006 je nevyhnutným dôsledkom (sprievodným javom) toho, že okresný súd odmietol prijať ňou doručené elektronické podania s tým, že nedisponuje potrebnými technickými prostriedkami. Vo vzťahu k tomuto zásahu však sťažovateľka v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 65/08 už dosiahla nápravu (nálezom zo 14. októbra 2008) v podobe vyslovenia porušenia jej označených práv ústavným súdom a v podobe príkazu ústavného súdu adresovaného okresnému súdu, aby o jej návrhoch konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (prirodzene vrátane § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ako aj § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá).

Označené opatrenia na nápravu porušenia ústavnosti vo veci sťažovateľky možno vzhľadom na okolnosti daného prípadu považovať za primerané a dostatočné. Pokiaľ sťažovateľka žiada v nových sťažnostiach (ktoré sú predmetom tohto konania) kompenzáciu formou priznania primeraného finančného zadosťučinenia s poukazom na uplynuvšiu dobu nečinnosti okresných súdov argumentujúc, že namietané porušenia jej práv nemožno

napraviť obnovením stavu pred ich porušením, a obdobie, počas ktorého trvajú predmetné konania, pre ňu znamená „výrazné obmedzenie(...) vlastníckych práv“ a problémy v podnikateľskej činnosti, túto požiadavku považuje ústavný súd za neopodstatnenú.

Ústavný súd teda nepopiera, že v sčasti napadnutých konaniach došlo zo strany okresného súdu k prietahom, ktoré však nekvalifikuje ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože prihliadol predovšetkým na nápravu porušenia ústavnosti, ktorú sťažovateľka dosiahla aj nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 65/08 zo 14. októbra 2008. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy má predstavovať náhradu (kompenzáciu) nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením základných práv zo strany orgánov verejnej moci v prípadoch, keď je to nevyhnutné pre dovŕšenie ochrany porušeného základného práva, nie kompenzáciu rizík vyplývajúcich z povahy „podnikateľského zámeru“ obchodnej spoločnosti. V tejto súvislosti tiež poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej primerané finančné zadosťučinenie nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody (I. ÚS 59/02).

2. Okrem uvedeného ústavný súd pri rozhodovaní o predmetných sťažnostiach prihliadol aj na to, že sťažovateľka podala 7. januára 2008 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, pričom táto sťažnosť sa stala účinným prostriedkom nápravy v daných veciach.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

V danom prípade sťažnosť na prietahy v napadnutých konaniach, ktorú podala sťažovateľka predsedníčke okresného súdu, bola bez akýchkoľvek pochyb súdom akceptovaná a efektívna, pretože od podania tejto sťažnosti okresný súd v napadnutých veciach plynule a bez prietahov koná, pričom aj predtým sa neustále snažil prijať opatrenia na odsránenie technických prekážok, pre ktoré nemohol v konaniach pokračovať. Tieto skutočnosti ústavný súd pri svojom rozhodovaní nemohol taktiež opomenúť.

3. V posudzovaných konaniach bolo potrebné prihliadnúť aj na tú podstatnú skutočnosť, že sťažovateľka žalobami vymáha pohľadávky, t. j. majetkové práva, vo vzťahu ku ktorým nie je originálnym nadobúdateľom. Tieto pohľadávky jej boli postúpené Slovenským rozhlasom. V relevantnom období sa Slovenský rozhlas v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006 žalobou proti sťažovateľke domáhal určenia absolútnej neplatnosti právnych úkonov, na základe ktorých malo k postúpeniu uvedených pohľadávok dôjsť, t. j. absolútnej neplatnosti rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok, ako aj určenia neplatnosti ďalších súvisiacich (tzv. realizačných) zmlúv uzatvorených so sťažovateľkou. Výsledok tohto konania mal v tom čase zásadný význam pre rozhodnutie okresného súdu vo veciach sťažovateľkou uplatňovaných pohľadávok, pretože sa v ňom riešila otázka jej vecnej aktívnej legitimácie týkajúcej sa týchto pohľadávok vymáhaných na základe elektronických podaní. Slovenský rozhlas podal Okresnému súdu Bratislava I žalobu o určenie neplatnosti uvedených zmlúv 12. októbra 2006. Túto skutočnosť Slovenský rozhlas oznámil listom generálnej riaditeľky zo 7. novembra 2006 všetkým (v tom čase 45) okresným súdom Slovenskej republiky, pričom zároveň navrhol prerušenie konaní o návrhoch sťažovateľky.

Bezprostrednou príčinnou pretrvávania stavu právnej neistoty sťažovateľky týkajúcej sa ňou uplatňovaných majetkových práv preto nie je namietaná nečinnosť okresného súdu vo veciach jej elektronických podaní v období od 24. júla 2006, ale skutočnosť, že konanie vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, v ktorom sa riešila predbežná otázka dôležitá pre rozhodnutie v sťažovateľkiných veciach a ktoré začalo 12. októbra 2006, krátko po podaní návrhov sťažovateľky, nebolo do konca roka 2008

právoplatne skončené. Podľa medializovaných informácií v decembri 2008 sa sťažovateľka a Slovenský rozhlas mimosúdne dohodli o ukončení súdnych sporov a späťvzatí svojich podaní v kauze platnosti Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok z nezaplatených koncesionárskych poplatkov z roku 2005 a dvoch nadväzujúcich realizačných zmlúv, ako aj v kauze zmluvnej pokuty z druhej realizačnej zmluvy. Podľa zistenia ústavného súdu Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd vo veci Okresného súdu Bratislava I vedenej pod sp. zn. 7 C 144/2006 eviduje späťvzatie odvolania Slovenským rozhlasom.

Vzhľadom na množstvo sťažovateľkiných žalôb a na skutočnosť, že po právoplatnom rozhodnutí o otázke platnosti postúpenia sporných pohľadávok bolo možné o sťažovateľkou uplatňovaných právach rozhodnúť pomerne rýchlo, treba považovať procesný postup okresného súdu, ktorý o návrhoch sťažovateľky mohol meritórne rozhodnúť až po právoplatnom skončení konania vedeného v prvom stupni Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, za primeraný okolnostiam prerokúvaných vecí.

4. Z informácií, ktoré poskytol okresný súd ústavnému súdu, vyplýva, že napadnuté súdne konania, v ktorých podľa sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, boli prerušené do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7 C/144/2006, v ktorej sa riešila prejudiciálna otázka vo vzťahu k napadnutému konaniu. Z dôvodu prerušenia napadnutých konaní pred okresným súdom, kým nedošlo k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v uvedenom právoplatnom rozhodnutí, nemohli sa v prerušovaných konaniach vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým k naplneniu účelu označeného základného práva, tak ako to už bolo uvedené. Sťažovateľka netvrdila ani neuviedla žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že v napadnutých konaniach neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania, resp. že prekážka prerušenia konania už odpadla skôr. Naopak, proti rozhodnutiam o prerušení napadnutých konaní ani nepodala opravné prostriedky. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie prekážky na základe právoplatného rozhodnutia, tak ako tomu bolo aj v danom prípade, neposudzuje

ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03).

5. Je nesporné, že k predĺženiu konania prispela aj samotná sťažovateľka, resp. jej právny zástupca tým, že riadne a včas nezaplatila ani súdny poplatok z návrhu. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). *A fortiori* mohol ústavný súd na túto okolnosť prihliadnuť v danej veci aj vzhľadom na to, že sťažovateľka je v napadnutých konaniach kvalifikovane právne zastúpená.

6. Intenzita právnej neistoty účastníka konania je spravidla vyjadrená jeho snahou o uplatnenie svojich práv spôsobom, ktorý je orgán rozhodujúci o jeho právach spôsobilý akceptovať, ako aj snahou o využitie všetkých účinných prostriedkov na ich ochranu. Nezvolenie si takého spôsobu podania žalobných návrhov, aby mohol riadne zaplatiť trovy konania, a najmä neposkytnutie súčinnosti sťažovateľkou spočívajúcej v nezaplatení trov konania ani na výzvu súdu a v nepredložení DVD nosičov v 986 prípadoch vedie k spochybneniu jej skutočného záujmu ako účastníčky konania o ochranu jej práv v konaní pred súdom a zároveň aj o dosiahnutie účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorým je odstránenie stavu jej právnej neistoty. Ústavný súd pritom konštatuje, že vo veciach vedených v záhlaví tohto uznesenia v bodoch 1368 až 2354 ani nemohlo dôjsť k porušeniu označených základných práv sťažovateľky predovšetkým preto, lebo v týchto veciach jednak neboli opakovane podané žalobné návrhy, resp. v 22 veciach v čase podania žalobných návrhov už boli veci postúpením alebo inak skončené a archivované.

7. Napokon ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľka neodôvodnila, prečo nediferencuje výšku požadovaného primeraného finančného zadoťučinennia, keď v niektorých prípadoch ide iba o desiatky korún, ktoré sú predmetom konania, teda význam

pre sťažovateľku je v týchto prípadoch iba nepatrný, napriek tomu sa v každom žalobnom návrhu domáha o priznanie rovnakých súm z titulu zadosťučinenia.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnostiach považovať namietané postupy okresného súdu za také, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle cit. článku ústavy a dohovoru, preto bolo potrebné sťažnosť vo vzťahu k okresnému súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Je nesporné, že k predĺženiu konania prispela aj samotná sťažovateľka, resp. jej právny zástupca tým, že nezaplatili riadne a včas súdne poplatky z podaných návrhov. Dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prietahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľky konal a rozhodoval bez zbytočných prietahov (*mutatis mutandis* II. ÚS 41/00). Po vydaní rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 65/08 procesné úkony tohto súdu v podstate plynulo smerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 61/98). Postup okresného súdu, aj keď nebol vždy bez prietahov, sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pretože s ohľadom na tieto skutočnosti neprichádza do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup všeobecného súdu mohol po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd jej návrh odmietol ako zjavne neopodstatnený.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2009